

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра психології освіти
Кваліфікаційна робота бакалавра

з теми: **«Ціннісні чинники розвитку професійного мислення
майбутніх фахівців»**

Виконала: студентка 4 курсу,
групи Psp1-B21, спеціальності 053
Психологія галузі знань 05
Соціальні та поведінкові науки
Трикіз Катерина Дмитрівна

Керівник:
кандидат психологічних наук, доцент
Панчук Наталія Петрівна

Рецензент:
кандидат психологічних наук, доцент
кафедри соціальної роботи
Мельник Жанна Василівна

м. Кам'янець-Подільський – 2025 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ЦІННІСНИХ ДЕТЕРМІНАНТ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	7
1.1 Поняття «професійне мислення» у психології	7
1.2 Професійне мислення як фахова якість особистості	10
1.3 Вплив ціннісної сфери на становлення особистості майбутнього фахівця.....	16
Висновки до першого розділу	19
РОЗДІЛ 2 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	21
2.1 Методичні основи проведення експериментального дослідження чинників професійного мислення	21
2.2 Результати дослідження психологічних особливостей розвитку професійного мислення майбутнього фахівця	24
2.2.1 Особливості вербально-гуманітарної спрямованості інтелектуальної діяльності.....	24
2.2.2 Результати дослідження змістового аспекту професійного мислення майбутніх фахівців.....	34
2.2.3 Розвиток цілемотиваційного аспекту професійного мислення.....	35
2.3 Розвиток ціннісних чинників у структурі мислительної діяльності майбутніх фахівців	39
2.4 Рекомендації щодо розвитку професійного мислення майбутніх фахівців	42
Висновки до другого розділу	43
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ	58

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В психологічній науці у зв'язку з інтелектуалізацією праці зростає увага до проблеми професійного мислення, як однієї з професійно найважливіших якостей сучасного конкурентноспроможного фахівця. Перебуваючи в центрі уваги науковців, мислительна діяльність майбутнього фахівця, як важлива проблема психологічної науки, досліджується ними в першу чергу із позиції вивчення теоретичного мислення (Г.С. Костюк), практичного мислення (М.Л. Смульсон), творчого мислення (В.О. Моляко, В.В. Рибалка).

Поняття «професійне мислення» досліджується такими дослідниками, як: Л.М. Гриндей, О.В. Меленко, А.О. Федик, О.К. Черновський, та ін. Специфіку професійного мислення сучасного фахівця також вивчали американські філософи та психологи У. Джемс і Дж. Дьюї, німецькі психологи, зокрема, дослідники мислення – Д. Дауд, К. Дункер, Л. Елдер, продуктивного мислення – О. Зельц, критичного мислення – Д. Клустер, Р. Пауль, С. Терно, П. Фачіоне, З. Хусін, Д. Халперн та ін. Проблема вивчення психологічного мислення досліджувалася у наукових працях таких вчених, як: Л.А. Києнко-Романюк, А.Б. Коваленко, І.Д. Пасічник, Н.І. Пов`якель, М.Л. Смульсон, С.О. Терно, Ю.М. Швалб та ін.

Властивості мислення, які є важливими для професійної діяльності фахівця; професійне мислення як структурний компонент операційної системи професійної свідомості; умови, фактори позитивного впливу на формування професійного мислення; роль мислення у формуванні професійно важливих якостей вивчались у дослідженнях Л.Л. Жердецької, Н.М. Макаренко, В.М. Чернобровкіна, Л.Ф. Щербини та ін. Результати аналізу наукових праць щодо проблеми професійного мислення вказує на те, що незважаючи на значну зацікавленість науковців, недостатньо досліджено особистісну обумовленість професійного мислення, його ціннісну складову. Мисленнєва діяльність фахівця досліджувалась у більшості як інтелектуальна діяльність М.В. Бадаловою, Т.С. Лисянською, та ін. А її ціннісна складова часто розглядалася незалежно від професійного мислення. Цінності та ціннісні орієнтації вивчалися як елементи структури особистості майбутнього

фахівця у процесі його професійного становлення Л.В. Долинською, Н.П. Максимчук, Н.П. Панчук, С.О. Ставицькою, Н.Ф. Шевченко, Н.В. Чепелевою та ін. Однак, ціннісна складова зумовлює уміння фахівця працювати із власним внутрішнім світом, що у зарубіжній психології називається «метанавичками» або «уміннями духу» (Р. Мей), розвиток якого впливає як на професійне, так і на особистісне зростання фахівця.

Саме професійне мислення дає можливість розв'язувати професійно зумовлені завдання різноманітного рівня складності. Ефективність фахівця визначається переважно його готовністю до прийняття своєчасних, точних, вдалих рішень, що пов'язано з високим рівнем розвитку професійного мислення. Результати дослідження наукових праць є свідченням того, що питання розвитку професійного мислення недостатньо досліджено в теоретичному і практичному аспектах, а також з боку впливу ціннісного компоненту на формування професійного мислення. У зв'язку з цим дослідження психологічних особливостей, механізмів, чинників розвитку професійного мислення з метою підготовки сучасного фахівця є актуальним для сучасної психологічної науки.

Мета дослідження – теоретично та експериментально дослідити вплив ціннісних чинників на розвиток професійного мислення майбутніх фахівців.

Відповідно до мети були поставлені такі завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми ціннісних детермінант розвитку професійного мислення майбутніх фахівців.
2. Виявити психологічні особливості розвитку професійного мислення.
3. Експериментально дослідити психологічні особливості вербально-гуманітарної спрямованості інтелектуальної діяльності, змістового та цілемотиваційного аспектів професійного мислення майбутніх фахівців.
4. Розкрити особливості ціннісних чинників у структурі мисленнєвої діяльності.
5. Розробити рекомендації щодо розвитку професійного мислення майбутніх фахівців.

Об'єкт дослідження – професійне мислення майбутнього фахівця.

Предмет дослідження – ціннісні чинники розвитку професійного мислення майбутнього фахівця.

Методи дослідження. Згідно до поставленої мети та завдань дослідження нами використано теоретичні та емпіричні методи дослідження. Теоретичні методи дослідження: аналіз наукових психологічних джерел, порівняння, узагальнення та систематизація даних теоретичних та експериментальних досліджень). Емпіричні методи дослідження: спостереження, бесіда, методика О.В. Карпова; методика К. Замфір; опитувальник О.О. Карманова ЦЗР (ціль – засіб – результат); методика діагностики спрямованості особистості А. Басса. Орієнтаційна анкета; методика О.Ф. Потьомкіної «Діагностика соціально-психологічних установок особистості у сфері мотивацій і потреб»; методика М. Рокіча «Ціннісні орієнтації»; тест структури інтелекту TSI Р. Амтхауера (субтести: один, два, три, чотири); методика Е. Лачінса. Статистична обробка отриманих результатів експериментального дослідження проводилася за допомогою методів комп'ютерної обробки програмами SPSS 17.0 for Windows.

Публікації: результати дослідження за темою кваліфікаційної роботи обговорювались на засіданнях кафедри психології освіти, наукових конференціях: Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Психологічна наука і практика: сучасні виклики та допомога особистості у кризових умовах» (м. Київ, 2025); III Міжнародній науково-практичній конференції для освітян «Березневий науковий дискурс 2025» на тему «Синергія освіти, науки та бізнесу в епоху глобальних трансформацій», в рамках Саміту «3600: Молодь, Освіта, Інновації» (м. Чернігів, 2025); на науковій конференції студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2024 році (м. Кам'янець-Подільський, 2025 рік) та висвітлено в публікаціях:

1. Панчук Н.П., Трикіз К.Д. Становлення професійного мислення майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки. *Психологічна наука і практика: сучасні виклики та допомога особистості у кризових умовах: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (10 квітня 2025 р., м.Київ). (прийнято до друку).

2. Трикіз К.Д. Проблема розвитку професійного мислення майбутніх сучасних фахівців у закладі вищої освіти. *Березневий науковий дискурс 2025 на тему: «Синергія освіти, науки та бізнесу в епоху глобальних трансформацій»*: збірник матеріалів III Між-народної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 27 лютого 2025 р.). Чернігів: ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2025. С.23-25.
https://reicst.com.ua/asp/issue/view/conf_reicst_27_02_25/conf_reicst_27_02_25

Структура. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, списку використаних джерел, висновків та додатків. Основний зміст викладено на 57 сторінках комп'ютерного набору. Робота містить 10 таблиць та 6 рисунків. Список використаних джерел складається з 57 найменувань.

ВИСНОВКИ

На основі результатів аналізу літературних джерел та експериментального дослідження, ми можемо зробити наступні висновки:

1. Поняття «професійне мислення» розглядають як інтелектуальну діяльність, яка спрямована на розв’язання фахових завдань. Оскільки особливості цих завдань, вирішуються різними фахівцями і обумовлюють специфіку професійної діяльності, то якісний показник фахової діяльності, або, інакше кажучи, рівень фахової компетентності, обумовлюється певним типом мислення.

2. Бути інтелектуально незалежним, вміти уникати або ж, навпаки, протистояти маніпуляціям, задавати влучні запитання, висувати гіпотези, логічно будувати доведення або ж спростовувати, формулювати висновки на основі мислительних операцій, пояснювати, помічати помилки та усувати їх у власних міркуваннях та міркуваннях інших, бути переможцем в дискусіях – це ті вміння та навички, які кожна особистість набуває в освітньому процесі, та удосконалює їх протягом усього життя. Тому, саме розвитку цих вмінь, які потім трансформуються у фахові компетентності, і слід навчати в закладах вищої освіти. Саме завдяки цьому майбутні фахівці можуть стати конкурентноспроможними, успішними фахівцями в сучасному суспільстві .

3. Професійне мислення дає особистості можливість підвищувати рівень своїх знань, кваліфікацію, розвиває вміння критично мислити, сприяє оновленню та розширенню знань, допомагає знаходити нові та оригінальні шляхи вирішення фахових завдань, знаходити потрібну інформацію серед великого потоку інформації. Суб’єктивна здатність конкретного фахівця, а саме – здатність шукати, знаходити, виділяти та успішно і ефективно вирішувати проблеми в професійній конкретній діяльності та вміти творчо їх розв’язувати – виступає важливою рисою професійного мислення.

4. Аналіз сучасних тенденцій гуманізації вищої освіти є свідченням посиленої уваги до ціннісного становлення особистості майбутнього фахівця в процесі професійного становлення. Велика кількість проаналізованих

психологічних досліджень свідчить про вплив обраного фаху особистості на те, як вона сприймає та розуміє світ та саму себе. Професіонали сприймають світ, що їх оточує, та власну особистість у цьому світі крізь призму світу свого фаху. Професійна діяльність виступає невід'ємною складовою суб'єктивної моделі світобачення у фахівців.

5. Показники шкал «Шкала логічного відбору», «Шкала визначення загальних рис», «Шкала проведення узагальнень» до випускного курсу зростають, а «Шкала проведення узагальнень» на випускному курсі переходить на перше місце з третього. На основі аналізу результатів приходимо до висновку, що професійно підготовка здобувачів вищої освіти впливає на формування професійного мислення.

6. За показниками гнучкість – ригідність ми зробили висновок про наявність здібності майбутніх фахівців вільно робити перехід від одного способу розв'язування завдань до іншого, можливість знаходити нестандартні способи вирішення завдань, долати стереотипи та шаблонність мислення, у разі потреби, змінювати стратегії виконання завдань.

7. Має місце позитивна кореляція між рівнем гнучкості мислення та шкалою «логічного відбору» ($r=0,11$ при $p \leq 0,05$); між показником гнучкості мислення та шкалою «аналогії» ($r=0,08$ при $p \leq 0,05$). Показники кореляції виявились незначними, а тому ми не можемо наголошувати на наявності чітко вираженого взаємозв'язку щодо варіювання обраних способів дій, легкості переключення інтелектуальної діяльності здобувача вищої освіти за дослідженими шкалами.

8. Щодо кореляції між шкалою «узагальнення» за тестом Р. Амтхауера та показниками гнучкості мислення за методикою А. Лачинса, то показник кореляції $r=0,18$ (при рівні значущості $p \leq 0,05$) дає підставу зробити висновок про те, що існує незначний позитивний зв'язок між здібностями конкретизувати у рамках загальних категорій, систематизувати наявні знання, структурувати емпіричний матеріал, вміти правильно визначити важливість та першочерговість завдань та загальним рівнем розвитку креативного мислення.

9. На формування професійного мислення впливає такий чинник як вербально-гуманітарна спрямованість, кількісний показник якої зростає в залежності від року професійної підготовки майбутнього фахівця у закладі вищої освіти. В процесі професійного становлення майбутнього фахівця потрібно посилити роботу щодо підвищення рівня вербально-гуманітарної спрямованості професійного мислення, оскільки нами законстатовано наявність низького рівня прояву вербально-гуманітарної спрямованості професійного мислення на першому курсі та максимальне її збільшення на випускному курсі.

10. У респондентів першого курсу показник рефлексивності дещо занижений. Можемо зробити висновок, що рік навчання у закладі вищої освіти має позитивний вплив, тобто збільшує показник рефлексивності.

11. У процесі індивідуального розвитку здобувачів вищої освіти спрямованість особистості виступає системоутворювальною якістю, системою стійких мотивів, цінностей та ціннісних орієнтацій, завдяки яким визначається змістова сторона світосприйняття та поведінки особистості, її відношення до себе, інших та до власної діяльності. Збільшення кількості здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців, у яких переважає спрямованість на справу свідчить про позитивну налаштованість до обраної професії, здібність та інтерес до професійної діяльності, бажання вдосконалювати власну підготовку в оволодінні професією, задовольняти матеріальні та духовні потреби, і все це втілювати завдяки діяльності в обраній професійній діяльності. Спрямованість майбутнього фахівця на справу передбачає, насамперед, розуміння та внутрішнє прийняття цілей та завдань діяльності за фахом. Розвиненість саме такого напрямку спрямованості характеризує практичний тип мислення фахівця.

12. Ціннісні орієнтації є відображенням внутрішньої готовності до виконання певної діяльності з метою задовольнити певні потреби та інтереси, спричиняють спрямованість особистості, зміст її фахової самореалізації і професійного становлення. Формування та розвиток мислительної діяльності майбутнього фахівця, як одного з основних показників професійного становлення особистості, проходить у постійній взаємодії з її ціннісним потенціалом. На першому місці за

кількістю виборів знаходиться егоцентричний фактор, що впливає на розвиток професійного мислення, на другому – самоактуалізуючий, на третьому – гностичний (пізнавальний), на четвертому – конформістський, на п'ятому – прагматичний. Така ієрархія є свідченням певної специфіки ціннісних орієнтацій, які при розв'язанні професійних завдань набувають особливого для особистості значення. Ціннісні орієнтації виступають як показник ставлення до інших людей, до виконання власної фахової діяльності.

13. Вагомою причиною розвитку професійного мислення є обсяг професійної інформації. У першокурсників обсяг професійної інформації невеликий, порівняно з випускниками. Посилення змістового аспекту професійного мислення проходить завдяки тому, що накопичуються знання, емпіричний досвід, залучення до практики, саморозвиток, самоактуалізація та самовдосконалення, які відбуваються в процесі оволодіння майбутньою професією під час навчання у закладі вищої освіти. Основною базовою складовою компонентою розвитку професійного мислення майбутнього фахівця, незалежно від обраної галузі професійної діяльності, є оволодіння знаннями, усвідомлення змісту професії та вміння практичного застосування професійних знань. У першокурсників обсяг професійної інформації невеликий, порівняно з випускниками. Посилення змістового аспекту професійного мислення проходить завдяки тому, що накопичуються знання, емпіричний досвід, залучення до практики, саморозвиток, самоактуалізація та самовдосконалення, які відбуваються в процесі оволодіння майбутньою професією під час навчання у закладі вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко Т.Л. Психологічні основи впливу ціннісно-смислової сфери на професійне становлення майбутнього фахівця. *Педагогіка і психологія*: Вісник АПН України. Науково-теоретичний та інформаційний журнал Академії педагогічних наук України. №4(65). 2009. С. 26-36.
2. Бех І.Д. Від волі до особистості. Київ : Україна-Віта, 1995. 202 с.
3. Боришевський М.Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості. *Педагогіка і психологія*. Вісник АПН. № 2(59). 2008. С. 49-57.
4. Вірна Ж.П. Мотиваційно-смилова регуляція у професіоналізації психолога: [монографія]. Луцьк : РВВ «Вежа» Волинський державний університет імені Лесі Українки, 2003. 320 с.
5. Гура Т.Є. Психологія розвитку професійного мислення у майбутніх психологів у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07. Київ, 2014. 44 с.
6. Диса О.В. Психологічні механізми та чинники розвитку професійного мислення. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2015. С. 43-51.
7. Джелілова Л.Р. Психологічні особливості розвитку професійного мислення у майбутніх вчителів початкової школи : дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07. Одеса, 2008. 236 с.
8. Долинська Л.В., Максимчук Н.П. Психологія ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя: навчальний посібник для студентів ВНЗ. Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2008. 124 с.
9. Долинська Л.В., Максимчук Н.П. Динаміка життєвих та професійних цінностей майбутнього вчителя. *Ціннісні орієнтації в громадянському становленні особистості*. 1998. Ч. 1. С. 156-159.
10. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці : підручник. Київ : КНЕУ, 2003. 367 с.

11. Кучинова Н.М. Психологічні особливості професійного мислення маркетологів. *Проблеми сучасної психології*. 2014. Випуск 24. С. 441-454.

12. Луньов В.Є. Психологічні особливості становлення професійного мислення особистості у системі ОВС України : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01. Одеса, 2013. 29 с.

13. Максимчук Н.П. Зміст ціннісних орієнтацій в життєво-професійному самовизначенні майбутнього педагога. *Психологія: зб. н. пр. Вип. 4 (7)*. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 1999. С. 55-61.

14. Максимчук Н.П. Психологічні особливості становлення ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя у процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 2000. 20 с.

15. Максимчук Н.П. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Збірник завдань: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2011. 240 с.

16. Максимчук Н.П. Професійні ціннісні орієнтації майбутнього вчителя в системі особистих ціннісних орієнтацій. *Проблеми сучасної психології*. 2011. № 12. С. 634–642.

17. Максимчук Н.П. Становлення ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя: монографія. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2009. 176с.

18. Максимчук Н.П. Ціннісні орієнтації та формування особистості майбутнього педагога. *Психологія*. Зб. наук. праць. Вип. 1. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 1998. С.33-36.

19. Максимчук Н.П. Зміст ціннісних орієнтацій в життєво-професійному самовизначенні майбутнього педагога. *Психологія*. Зб. наук. праць. Вип. 4 (7). К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 1999. С. 55–61. 11.

20. Максимчук Н.П. Особливості ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя. *Психологія*. Зб. наук. праць. В. 2 (5). К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1999. С.137 - 202.

21. Методика діагностики показників і форм. URL: <https://www.dkpp.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/m8.doc>
22. Методика «Діагностика соціально-психологічних установок особистості в мотиваційній сфері». (автор О. Потьомкіна). URL: <https://studfile.net/preview/7104480/page:23/>
23. Нагорна Г.О. Методологічні і технологічні основи дослідження музичного мистецтва у процесі формування професійного мислення особистості. URL: <http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/BAK7/7/13.pdf>
24. Панок В.Г. Концептуальні підходи до формування особистості практикуючого психолога. *Практична психологія та соціальна робота*. 1998. №4. С. 5-7.
25. Панчук Н.П. Формування професійних цінностей здобувача вищої освіти у процесі вивчення фахових дисциплін. *Психологічний часопис* : науковий журнал / за ред. С.Д. Максименка. Том 8. Вип. 4. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2022. 69 с. С.51-59. <https://doi.org/10.31108/1.2022.8.4.4>
<https://apsijournal.com/index.php/psyjournal/article/view/1514/870>
URI: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6928>
26. Панчук Н.П. До питання становлення ціннісної сфери у структурі особистості майбутнього вчителя в контексті професійної підготовки. *Психологічний часопис* : науковий журнал / за ред. С.Д. Максименка. Т.7. Вип. 6 (50). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2021. С.49-56. URI: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6931>
27. Панчук Н.П. Психологічна діагностика професійної придатності фахівця: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2019. 130 с.
28. Панчук Н.П. Ціннісні орієнтації як системоутворюючий фактор соціально активної позиції майбутнього фахівця. *Проблеми сучасної психології*. 2017. Вип. 21. С. 542-551.

29. Панчук Н.П. Роль ціннісних орієнтацій у професійному становленні особистості майбутнього фахівця. *Проблеми сучасної психології* : збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2016. № 32. С. 405–414.

30. Панчук Н.П. Особистісні ціннісні орієнтації як результат самовизначення майбутнього фахівця. *Проблеми сучасної психології*. 2014. № 23. С. 532–541.

31. Панчук Н.П. Ціннісні орієнтації як основа вибору життєвих цілей у процесі професіоналізації. *Проблеми сучасної психології* : зб. наук. праць Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка, ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. 2012. Вип. 18. С. 624–634.

32. Панчук Н.П. Ціннісна сфера особистості та її роль у становленні професіонала. *Проблеми сучасної психології*. Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Випуск 29, 2015. С.471-480.

33. Панчук Н.П., Сечейко О.В. До проблеми формування ціннісної складової активними методами навчання у процесі професійної підготовки студента. *Проблеми сучасної психології*», 2021. 54. 160-184. URL: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-54.160-184>

34. Панчук Н.П. Кваліфікаційна робота з практичної психології: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 48 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6689>

35. Печко О.М. Формування професійного мислення майбутніх учителів фізичної культури засобами педагогічних ситуацій : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Житомир, 2015. 20 с.

36. Підручник_Загальна_психологія_2023.pdf. URL: http://vps-education.co.ua/assets/files/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1

[%8C%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_2023.pdf](#)

37. Пов'якель Н.І. Саморегуляція професійного мислення в системі фахової підготовки практичних психологів : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07. Київ, 2004. 408 с.

38. Професійне мислення як фактор становлення сучасного правника: навч. посібник/ Черновський О.К., Меленко О.В., Гриндей Л.М. Чернівці: Технодрук, 2021. 220 с.

39. Практикум з загальної психології. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/fpsr/navchalni_materialy/metodychne_zabezpechenya/053_bakalavr/MR_Praktykum_Zahalnoi_Psykholohii.pdf

40. Percentile.inc (функція PERCENTILE.INC). URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/office/percentile-inc%D1%84%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-percentile-inc-680f9539-45eb-410b-9a5e-c1355e5fe2ed>

41. Розрахунок перцентилів (Percentile Values). [Електронний ресурс] URL: <http://statyx.ru/raschet-pertsentilej-percentile-values/>

42. Романова Ю.В. Розвиток особистісного потенціалу майбутніх психологів за допомогою програми оптимізації ціннісних детермінант професійного мислення майбутніх психологів. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія №12. *Психологічні науки* : зб. наукових праць. К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. №42 (66). С. 239-248.

43. Романова Ю.В. Ціннісні детермінанти розвитку професійного мислення майбутніх психологів [Текст] : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2014. 229 с.

44. Терещенко Ю.І. Світ обертається довкола творців нових цінностей (Освіта як екзистенційний пріоритет України). *Віче*. 2001. №6 (111). С. 108-125.

45. Тест інтелекту Амтхауера. URL: <https://studfile.net/preview/5393985/page:14/>

46. Тест рефлексії. Методика діагностики рівня розвитку рефлексивності.
URL: <https://psycabi.net/testy/517-test-refleksii-metodika-diaagnostiki-urovnya-razvitiya-refleksivnosti-oprosnik-karpova-a-v>

47. Трофімов Ю.Л. Психологія : підручник. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/80033-343-printsip-dinogo-ntelektu-ta-profesynemislennya.html>

48. Федик А.О. Формування професійного мислення як наукова проблема. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України*. Серія: Психологічні науки. №2 (13), 2019. С.304-325. URL: https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/psy_zbirnyk/article/view/182/163

49. Ціль-Засіб-Результат. Тест-опитувальник ЦЗР. Методика Карманова О. О. для діагностики структури діяльності. URL: <https://psycabi.net/testy/528-tsel-sredstvo-rezultat-test-oprosnik-tssr-metodika-karmanova-a-a-dlya-diaagnostiki-struktury-deyatelnosti>

50. Чепелева Н.В. Становлення професійної компетентності в системі вузівської підготовки практичних психологів: матеріали метод. семін. АПН України [«Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія»], (Київ, 12 листопада 1998 р.). К. : Гнозис, 1998. 605 с.

51. Чепелева Н.В. Формування професійної компетентності в процесі вузівської підготовки психолога-практика. *Актуальні проблеми психології*. К. : Інститут психології АПН України. 1999. С. 271- 279.

52. Шевченко Н.Ф. Становлення професійної свідомості практичних психологів у процесі фахової підготовки: монографія. К. : Міленіум, 2005. 298 с.

53. Ягупов В.В. Військова психологія : підручник. Київ : ТанDEM, 2004. 656 с.

54. Duncker K. On problem solving. *Psychological Monographs*. 1945. Vol. 58, No 270. P. 35–46.

55. Facione P.A. Critical thinking: What it is and why it counts. 2007. URL: https://www.calpress.com/pdf_files/what&why.pdf

56. James W. The Principles of Psychology. Harvard : Harvard University Press, 1981. Volume 1. 1740 p.

57. Ruggiero V. R. Beyond feelings: A Guide to Critical Thought. 9th ed. McGraw-Hill, 2012. 238 p.